

PROTOKOL

2024 | YIL 5 SAYI 1

KARADENİZ TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
STRATEJİK ARAŞTIRMA
MERKEZİ DERGİSİ

**Yerel Yönetimlerde Hesap Verebilirlik:
Sorunlar ve Çözümler**

Nur Şat

**Ortak “Tehlike” Etkisinde İkili İlişkiler:
Ermenistan-Yunanistan İlişkileri ve Türkiye**

Timuçin Arslan

**Kamu Yönetiminin Demokratikleştirilmesi
Yolunda Kamu Denetçiliği Kurumu**

Hatun Korkmaz

**21. Yüzyılda Barış Çalışmalarının
Önemini Anlayabilmek**

Nükhet Güntay

EDİTÖRLER

Doç. Dr. Suna ERSAVAŞ KAVANOZ

Doç. Dr. Abdullah UZUN

EDİTÖR YARDIMCILARI

Öğr. Gör. Fatma NALBANT

Arş. Gör. Dr. Tülay DEMİR

Arş. Gör. Dr. Nisa ERDEM

YAYIN KURULU

Prof. Dr. Bünyamin ER (Yönetim Bilişim Sistemleri)

Prof. Dr. İsmail KÖSE (Uluslararası İlişkiler)

Doç. Dr. Umut ÜZAR (İktisat)

Doç. Dr. Vahit GÜNTAY (Uluslararası İlişkiler)

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin YADİGAROĞLU (Sosyoloji)

İLETİŞİM

Karadeniz Teknik Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, No: 2-06

Telefon: 04623773227

E-Posta: sam@ktu.edu.tr

Web: www.ktu.edu.tr/sam

Yayın Türü:

Ulusal Süreli

**KARADENİZ TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ**

**STRATEJİK
ARAŞTIRMA MERKEZİ**

PROTOKOL DERGİSİ

SAHİBİ

Doç. Dr.
Özgür TÜFEKÇİ

Karadeniz Teknik
Üniversitesi
Stratejik Araştırma
Merkezi Müdürü

KTÜ SAM Protokol Dergisi kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler, iktisat, işletme ve sosyoloji başta olmak üzere sosyal bilimler alanında, kısa makalelere yer veren akademik bir dergidir. Kısa makalelerin yanı sıra rapor, derleme, konferans notları, örnek olay, kitap tanıtımı vb. makale dışı yazılara da dergi bünyesinde her sayıda belirli oranda yer verilecektir.

KTÜ SAM Protokol Dergisi Şubat ve Ağustos aylarında olmak üzere yılda iki kez yayımlanır.

Dergide yayımlanan yazılarda belirtilen görüşler yazarlara aittir; Derginin sorumluluğu yoktur.

**KARADENİZ
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ**
Stratejik Araştırma Merkezi

SAM

İÇİNDEKİLER

Kısa Makale	Yerel Yönetimlerde Hesap Verebilirlik: Sorunlar Ve Çözümler Doç. Dr. Nur Şat	6-13
Kısa Makale	Ortak “Tehlike” Etkisinde İkili İlişkiler: Ermenistan-Yunanistan İlişkileri ve Türkiye Bilim Uzmanı Timuçin Arslan	15-25
Kısa Makale	Kamu Yönetiminin Demokratikleştirilmesi Yolunda Kamu Denetçiliği Kurumu Dr. Öğr. Üyesi Hatun Korkmaz	27-31
Kısa Makale	21. Yüzyılda Barış Çalışmalarının Önemi Anlayabilmek Doktorant Nükhet Güntay	33-40

21. YÜZYILDA BARIŞ ÇALIŞMALARININ ÖNEMİNİ ANLAYABİLMEK

Doktorant Nükhet Güntay

Karadeniz Teknik Üniversitesi
nukhetgonul1@gmail.com

ÖZ

Barış çalışmaları, uluslararası ilişkiler disiplini içinde gelişen bir alanı ifade etmektedir. Uluslararası ilişkiler alanının gelişmesiyle birlikte devletler ve aktörler arasındaki çatışma, savaş ve barış gibi olgular üzerinde önemli bir araştırma bütünü inşa edilmiştir. Bu gelişmeler itibarıyla 21. yüzyılda barış arayışları, çatışmalara yönelik çözüm çabalarını çevreleyen konulara odaklanmıştır. Günümüzde barış çalışmaları genel olarak çatışma çözümü kavramı ile de ilişkilendirilmektedir. Barış çalışmalarında çatışma çözme yöntemi, çatışma dönüşümü gibi yaklaşımlar üzerinden bir inşa söz konusudur ve uluslararası anlamda uzmanlık kuruluşlarının da arttığı gözlenmektedir. Çatışma dönüşümü yalnızca çatışmayı durdurmayı ve çatışan taraflar arasındaki olumsuz ilişki kalıplarını değiştirmeyi değil, aynı zamanda olumsuz ilişki kalıplarına neden olan siyasi, sosyal ve ekonomik yapıyı da değiştirmeyi amaçlamaktadır. Bu yönüyle 21. yüzyılda barış arayışları esasında işletilmek istenen bir mekanizmanın da ortaya çıkarılması ile ilgilidir. Bu çalışma, literatür dahilinde edinilen bilgiler dahilinde bir projeksiyon sunabilmeyi amaçlamaktadır. Her ne kadar bu konuda daha derin bir bakış açısına ihtiyaç duyulsa da uluslararası ilişkilerin temel konularından biri haline gelen barış çalışmaları konusunda bilgi sahibi olmak genç araştırmacılar açısından önemli kavrayışları da beraberinde getirecektir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Güvenlik, Barış, Barış Çalışmaları

Giriş

Barış çalışmaları ile ilgili birçok çalışmanın giriş bölümünde dikkat çekici hususlardan bir tanesi de çatışmaların her zaman var olacağı ile ilgili sorunsaldır. Eğer çatışma her zaman var olacaksa çözümü yönünde neler yapılabilir? Siyaset, sosyoloji, antropoloji, psikoloji ve elbette günümüzde uluslararası ilişkiler uzmanları bu sorunun cevabını bulmak için çatışma üzerine çok farklı araştırmalar yapmışlardır. Uluslararası ilişkiler çalışmalarıyla büyük bir ivme kazanan barış çalışmaları devlet ile devlet dışı aktörler arasındaki ilişkilerin dinamiklerinin karmaşıklığını analiz etme konusunda ancak bir alternatif sunabilmektedir.

“Savaş” ve “barış” kavramları çok karmaşık ve dinamik yapılara sahiptir. 21. yüzyılın farklı gelişmeleri de bu başlıklara eklendiğinde, her geçen gün daha karmaşık hale gelen küresel siyaset etkileşim açısından olumsuz bir yöne doğru evrilmektedir. Bu etkileşimlerden kaynaklanan karmaşıklık, yalnızca devletlere değil aynı zamanda devlet dışı aktörlere de odaklanan yeni birimlerin katılımıyla ilgilidir. Bu birimler arasında terörist gruplar, STK’lar, uluslararası medya ve hatta küresel arenada önemli rollere sahip bireyler barış alanının değişimine olumlu ya da olumsuz katkıda bulunmaktadır. Aynı etki çatışma kavramına ilişkin de geçerlidir. Küresel ölçekte eylem kapasitesine sahip ulus-ötesi ve devlet dışı aktörlerin ortaya çıkışı, başta barış çalışmaları olmak üzere uluslararası ilişkiler içindeki alt araştırma alanlarının tümünü etkilemiştir.

Birleşmiş Milletler (BM) gibi uluslararası örgütlerin barış çalışmalarında etkin ve profesyonel olarak yer almaya çalışması kurumsal anlamda farklı çalışmaların ve analizlerin de seyrini değiştirmiştir. Elbette barış çalışmalarında ve uluslararası ilişkiler disiplinindeki teorik gelişim açısından bu kurumların yeri tartışma götürülemez. Ayrıca 20. yüzyılda iki yıkıcı savaştan ders çıkarmak uluslararası kurumların işletilebilmesini ve önemini ortaya koymaktadır. Aynı zamanda teorik arka plan da barış arayışlarının geliştirdiği düşünce birikiminin etkisinde kalmıştır. Bu kapsamda realizm, barışın devletler arasındaki bir güç dengesinde, hatta hegemonya varlığında bulunabileceği iddiasında bulunmuştur. Diğer taraftan kapitalistler için barış, birlikte çalışarak ve servet biriktirerek elde edilebilir bir araç olarak görülmektedir. Liberalizm, barışın uluslararası politik ekonomiden liberal normların kurumsallaşması içinde yer aldığını ve bunun da birbirleri arasındaki faydalı iş birliğine dayalı olduğunu öngörmektedir. Hangi yaklaşım içinde barışı vurgularsak vurgulayalım, aslında ulaşılmak istenen amaç bugün yerine daha çok gelecekle ilgili kaygıları azaltmakla ilgilidir.

1. Barıştan Önce “Çatışma” Kavramını Anlayabilmek

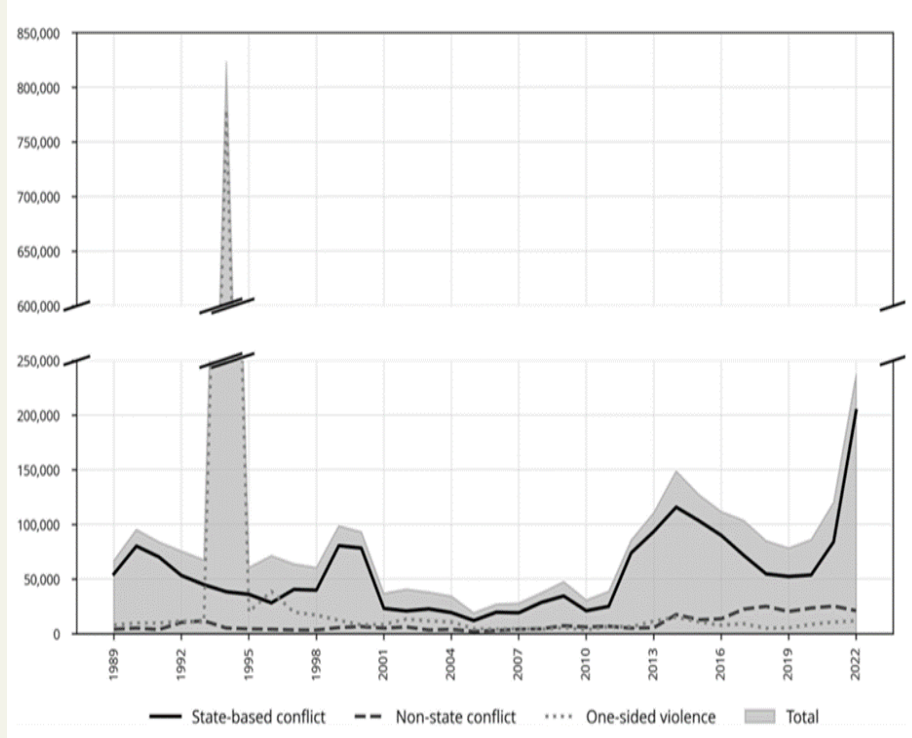
Barıştan bahsediyorsak ortaya çıkış nedenleri arasında olan zıttı, yani çatışma kavramını da doğru anlamamız gerekmektedir. Çatışma, iki veya daha fazla taraf arasındaki, birbirine üstün gelmek için şiddet kullanan ve kazananın gereksinimlerine göre barışı sağlayan çekişme veya tartışma olgusudur (Reychler, 2006: 7-10). Çatışma aynı zamanda çeşitli seçeneklerle ilgili karar vermeyi içeren ve bazen sosyal gruplar arasında tezahür eden gerilimdir. Çatışmayı kıt kaynakları elde etmek için aynı anda en az iki aktörün rekabet ettiği sosyal bir durum olarak ayrıca vurgulayabiliriz (Conteh-Morgan, 2005: 77-81).

Çatışmanın kaynağı, aktörler arasındaki çıkar farklılığının yanı sıra farklı olan değerler bütününe işaret etmektedir. Çatışmanın kaynağı sınırlı kaynaklar, kaynak eşitsizliği, amaç ve çıkarlardaki farklılık ve sosyal sistemlerdeki farklı değerlerdir. Öte yandan etnik köken, din, ırk, gruplar arası ilişkiler, insanın temel ihtiyaçları, devletlerin rekabeti, uluslararası sistemdeki adaletsizlik, sosyo-kültürel kimlik ve hatta iletişim bile çatışmanın kaynağı olarak kategorize edilebilir. Dolayısıyla çatışmanın özü, çıkar farklılıkları, değer farklılıkları ve ayrıca sınırlı kaynaklardır (Newman, 2011:1738-1741).

Çatışma, kaçınılması mümkün olmayan bir gerçektir. Çatışmaların geçmişi farklılıklarla ilgilidir. Farklılıklar, her insanın yüzleşmesi gereken, insanın aynı durumda farklı şeyler istemesine neden olan gerçeklerdir. İnsanların hedefleri uyuşmadığında çatışma meydana gelmektedir. Savaşlar da bu farklılıklardan doğmaktadır. Barış çalışmaları, çatışma çözümünü ortaya çıkarmak için bu farklılıkların özünü doğru anlamalıdır. Çatışmayı anlamadaki amaç, barış arayışındaki araştırmacıların çatışma nedenlerine dayalı olarak ne tür bir çözüm yönteminin doğru olduğunu formüle edebilmeleri ile yakından ilgilidir (Denskus, 2007: 658-660).

Barışa ulaşmanın önünde iki temel engel vurgulanan hususlar arasındadır. Birincisi; ulusal çıkarlar, toprak, egemenlik, ekonomik mücadeleler devlet düzeyindeki nesnel koşullardır. Bu nesnel koşullar, uluslararası alanda aktör olarak devlet çıkarları veya politikasıyla ilgilidir. Her devlet eyleminin rasyonel düşünceye dayandığı yönünde bir iddia doğru değildir. İkincisi; topluluk düzeyindeki öznel durumdur. Belirli bir kimlik, etnisite, kültür üzerinde koruma ve siyasi temsil sorunları konusunda tanınma isteği gibi nedenler barışın önünde önemli engellerdir (Fortna, 2003: 339-341).

Nesnel ve öznel koşullar içinde, uluslararası alanda birçok farklı çatışma türünün yaşandığını gözlemlemekteyiz ve bu çatışmaların yarısından fazlası silahlı çatışmalardır. Barış çalışmaları da daha çok silahlı çatışmaları ele almaktadır. Uluslararası Kızılhaç Komitesi'ne göre silahlı çatışma, "iki devlet arasında meydana gelen ve her bir devletin silahlı kuvvetlerinin müdahalesine yol açan farklılıklardır" (Toohey, 2013: 2-3). Şekil 1'de çatışma türüne göre aktör yapısı-çeşitliliği ile can kayıpları sunulmaktadır. Çatışmaların aktör bazında devlet merkezli yapısı baskın görünmektedir. Şiddet ve çatışmadan dolayı hayatını kaybedenlerin sayısı son yıllarda büyük bir artış göstermiştir. 2022'de Burkina Faso, Mali, Myanmar, Somali, Yemen ve Etiyopya'da ülke içi çatışmalar, Rusya ile Ukrayna arasında patlak veren savaş bu artışta önemli bir yere sahiptir. 2010 sonrası devlet merkezli şiddet, çatışma ya da savaş önemli bir bütüne işaret etmektedir (Davies vd., 2023: 692).

Şekil 1: Çatışma Türüne Göre Aktör Yapısı ve Can Kayıpları

Kaynak: Davies vd., 2023: 692.

Can kayıpları arttıkça son dönemlerde önemle üzerinde durulan konuların başında “çatışma dönüşümü” kavramı yer almaktadır. Barış çalışmalarının gelişmesinden sonra “dönüşüm” çatışmaların gideceği yönü anlamak açısından önemlidir. Çatışma dönüşümü, olumlu değişim getirmek için çatışmayı dinamik bir kaynak olarak gören iyimser, radikal ve eşitlikçi bir fikri ifade etmektedir (Dar, 2017: 51-54). Barış çalışmalarında, çatışma dönüşümüne ciddi bir ilgi gösterilmelidir. Pratik olarak çatışma dönüşümü, barış çalışmalarının bir parçası haline gelen çözüm yöntemlerinden veya çatışma çözümlerinden biridir. Bu nedenle çatışma dönüştürme kavramı, çatışma çözme yöntemlerinden biri olarak uygulanmalıdır. Çatışma dönüşümü, yıkıcı çatışmalara nasıl tepki vermemiz gerektiğine dair fikir ve düşünceleri içerdiği için önemlidir. Uzmanlara göre çatışma dönüşümünün kendisi, çatışmaya meyilli bir ortamda tutum, davranış, ilgi ve söylemi yapıcı bir şekilde değiştirmek için karmaşık bir süreçtir (Regan, 2014: 347-349).

2. “Barış” Kavramının Önemi Üzerine

Barış sağlanırsa dünyadaki tüm ülkeler demokrasiye benzer bir sistem veya ideolojiyle örgütlenebilir mi? Bazı kilit sorularda muhtemel cevaplar almak olası gözükmemektedir. Demokrasi ve liberal ekonominin birleşimi, dünya barışını yaratmak için bir çözüm olarak görülmektedir. Bu sistemin uygulanmasının, bir

ülke ile diğeri arasında özellikle ekonomik olarak bağımlılıklar yaratabileceği ve bunun da savaş olasılığının düşük olmasına neden olabileceği şeklinde yaklaşımlar da son yıllarda benimsenmektedir. Liberal ekonomiler çatışmalı coğrafyalarda yalnızca ateşkesi değil, aynı zamanda sürekli barışı, insani müdahaleyi, barışı koruma operasyonlarını kapsayan liberal barış inşa modelleriyle birlikte kampanya yürütmüşlerdir. Ancak bu tür yaklaşımlar da sistem eleştirilerinden kaçamamıştır. Demokratik sistemleri kullandığını iddia eden devletler birbirleri ile savaşta olmayabilirler ancak farklı ideolojilere sahip diğer devletleri demokrasiye dönüştürmek için kendilerini mücadele içerisinde bulabilirler. Başka bir deyişle birçok uzman, bu sebeple savaşın hep var olacağını vurgulamaktadır (Mac Ginty ve Richmond, 2013: 764-767).

Demokrasiler arasında güvenlik ikilemi de uluslararası ilişkiler çalışmaları içerisinde barış ekseninde ele alınan hususlardan biridir. Barış çalışmaları açısından bu kavram, devletler arasında savaşıklık durumunu da ortaya çıkarabilir. İkilem askeri gücün sadece savunma amacıyla, kendini korumak için kullanılacağına karar verirken ortaya çıkmaktadır. Analogik bir örnek olarak evimizin güvenliğini artırmak istiyorsak yapabileceğimiz iki şey vardır: Birincisi; çit, alarm, bekçi köpeği ya da güvenlik sistemlerini arttırmak veya sıkılaştırmaktır. İkincisi; evimize saldırabileceğini düşündüğümüz kişileri saptayabilmektir. Karar vericiler bu açıdan düşündükleri yanıtlar ekseninde karar vermek zorundadır. Savunmayı mı güçlendirecek, yoksa düşmanı net bir şekilde belirleyip hücumu mu bekleyeceklerdir? İki koşul açısından da karar vermek diplomatik ve askeri açılardan ikilem yaratmaktadır. Bu ikilem daha sonra devletler arasında savaşın olmadığı veya uluslararası barış olarak bilinen bir duruma yol açabilir. Jeopolitik koşullar elbette bu durumu etkileyecektir (Diehl, 2016: 6-8).

21. yüzyılın atmosferi küresel ve çok yönlüdür. Bu durum, birçok konuyu güvenlik ikileminin konusu haline getirmektedir. “Güvenlik ikilemi duyarlılığı” 1985 yılında Mihail Gorbaçov tarafından ortaya atılan bir kavramdır. Sovyetler Birliği ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD) arasındaki Soğuk Savaş rekabeti çatışma ihtimalini azaltabilirdi. Gorbaçov’a göre gelişmeler her iki gücün askeri olanaklarından çekinmesiyle ilgiliydi. 1957 yılında Karl Deutsch tarafından ortaya atılan “güvenlik topluluğu” kavramının uzantısı olan bu ikilem Gorbaçov için barışın teminatıydı (Richmond, 2013a: 277-280; Newman, 2011).

Sonuç Yerine: Barış Çalışmaları Neden Önemlidir?

Barış kavramı genellikle, çatışma çözümü sürecinde ulaşılmak istenen bir hedeftir. Özellikle çatışma çözümüne ilişkin atılacak

adımlarda barış elbette bir idealdir ama tüm yönleriyle gerçekleşmesi açısından maalesef gerçek bir hedef olamamaktadır. Barışın kendisi; insanların sosyal, kültürel farklılıkları bir kenara bırakarak yan yana yaşayabildikleri bir durum olarak tanımlanabilir.

Barış çalışmaları ve arayışı hakkında konuşuyorsak; uluslararası ilişkiler, güvenlik çalışmaları ve siyaset bilimi çalışmalarından da bahsetmekteyiz. Barış çalışmaları, II. Dünya Savaşı döneminden sonra yeni bir dünya savaşını önlemek niyetiyle ortaya çıkmış olsa da Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra gelişme gösterdiğini söyleyebiliriz. 21. yüzyılda kapsamlı bir şekilde gelişen barış çalışmaları günümüzde disiplinler arası bir yönde ilerlemektedir (Menocal, 2011: 1716-1721).

Barış çalışmaları başlangıçta yalnızca Batı Bloğu ile Doğu Bloğu arasındaki silahlı savaşın yanı sıra, Soğuk Savaş'ta ABD ve Sovyetler Birliği arasındaki nükleer tartışmalara odaklanmıştı. 21. yüzyılda barış çalışmalarına; "barış yapma", "barışı koruma", "barışı inşa etme" ve "çatışma çözümü" konuları dâhil edilmiştir. Tartışma, çatışma teorisi, önleme süreci, yönetim, çözüm, çatışma dönüşümü gibi konular çok farklı alanlarda, derinlemesine çalışılmaktadır. Bu çalışma alanı siyaset, ekonomi, sosyoloji, psikoloji, savunma, güvenlik, kriminoloji ve hatta iletişim gibi disiplinler arası bir yönde ilerlemektedir. 21. yüzyılda kapsamlı çalışmalar barış kavramını, şiddet biçimlerini ve savaşların nedenlerini yeniden tanımlamaktadır (Richmond, 2013b: 381-384).

Uppsala Üniversitesi'ndeki "Barış ve Çatışma Departmanı", "Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü (SIPRI)" ve Oslo'daki "Barış Araştırmaları Enstitüsü (PRIO)" gibi barış araştırma merkezlerinin gelişimi barış çalışmaları alanına ivme kazandırmıştır. 21. yüzyılda barış arayışları içindeki somut adımlara iyi örneklerdir. Şimdiye kadar bu üç kurum dahi sadece barışın nasıl yapılacağından değil, aynı zamanda güvenlik, savunma ve askeri konulardaki çalışmalardan da bahseden önde gelen merkezler haline gelmiştir. Amaç, belli bir devletin neden savaş yapmak istediğini anlamaktan başka bir şey değildir (O'Reilly, 2016: 24-27).

Soğuk Savaş sona erdikten sonra barış çalışmalarının önemi anlaşılmış, devlet içi çatışmalar hızlandıkça ve sınır aşan sorunlara dönüştükçe kurumsal analizlere ihtiyaç duyulmuştur. Yerel sorunlar hızla uluslararası sorunlara dönüşmüştür. Benzer değişim, 21. yüzyılda özellikle ABD'nin askeri gücü nedeniyle egemen olduğu güvenlik paradigmasında da yaşanmıştır. Uluslararası sistem kırılgan hale gelmiştir. Bu nedenle barış çalışmaları, son dönemde gelişen güvenlik paradigmasına alternatif çözümler sunmaktadır. Ayrıca etik

müdahale, askerden arındırma ve küresel silahlı kontrol dâhil olmak üzere barışı koruma, barış yapma ve barış inşası gibi çeşitli çalışmalara ön ayak olmaktadır (Bustamante, 2014: 91-94).

21. yüzyılın barış koşullarında sosyal, politik, ekonomik ve hatta ekolojik konularda, yaşamın tüm yönlerinde iyi ve adil bir ilişki olmalıdır. Barış çalışmaları birçok açıdan uluslararası veya yerel topluluklarda farkındalığı da artırmalıdır. Esasında barıştan bahsediyorsak, savaştan veya çatışmadan da bahsetmekteyiz. Bu argümana dayanarak, barış çalışmalarını anlamak, çatışmanın ne olduğunu bilmekle eş zamanlı bir kavrayıştır.

Kaynakça

- Bustamante, D. (2014). Transmodern warfare and transmodern peace: two forms of conflict transformation in the transmodern era. *Peace Research*, 46(1), 85-106.
- Conteh-Morgan, E. (2005). Peacebuilding and human security: A constructivist perspective. *International Journal of Peace Studies*, 10(1), 69-86.
- Dar, S. (2017). Disciplinary evolution of peace and conflict studies: An overview. *International Journal on World Peace*, 34(1), 45-79.
- Davies, S. et al (2023). Organized violence 1989-2022, and the return of conflict between states. *Journal of Peace Research*, 60(4), 691-708.
- Denskus, T. (2007). Peacebuilding does not build peace. *Development in Practice*, 17(4/5), 656-662.
- Diehl, P. (2016). Thinking about peace: Negative terms versus positive outcomes. *Strategic Studies Quarterly*, 10(1), 3-9.
- Fortna, V. (2003). Scraps of paper? Agreements and the durability of peace. *International Organization*, 57(2), 337-372.
- Mac Ginty, R. & Richmond, O. (2013). the local turn in peace building: A critical agenda for peace. *Third World Quarterly*, 34(5), 763-783.
- Menocal, A. (2011). State Building for peace: A new paradigm for international engagement in post-conflict fragile states? *Third World Quarterly*, 32(10), 1715-1736.
- Newman, E. (2011). A human security peace-building agenda. *Third World Quarterly*, 32(10), 1737-1756.
- O'Reilly, M. (2016). Inclusive security and peaceful societies: Exploring the evidence. *PRISM*, 6(1), 20-33.

- Regan, P. (2014). Bringing peace back in: Presidential address to the peace science society. *Conflict Management and Peace Science*, 31(4), 345-356.
- Reychler, L. (2006). Challenges of peace research. *International Journal of Peace Studies*, 11(1), 1-16.
- Richmond, O. (2013a). Peace formation and local infrastructures for peace. *Alternatives: Global, Local, Political*, 38(4), 271-287.
- Richmond, O. (2013b). Failed statebuilding versus peace formation. *Cooperation and Conflict*, 48(3), 378-400.
- Toohey, D. (2013). Introduction: The effect of inclusion and exclusion on positive peace. *International Journal of Peace Studies*, 18(2), 1-4.

Protokol Dergisi

Çağrı Metni

Protokol dergisi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Stratejik Araştırma Merkezi bünyesinde yayımlanmaktadır. Uluslararası İlişkiler, Sosyoloji, Ekonomi, Kent, Çevre ve Yönetim konuları başta olmak üzere sosyal bilimler alanına dair kısa makalelere yer veren dergi, Şubat ve Ağustos olmak üzere yılda iki kez yayımlanmaktadır.

Kısa makalelerin yanı sıra derginin her sayısında rapor, derleme, konferans notları, örnek olay, kitap tanıtımı vb. makale dışı yazılara da yer verilmektedir.

Dergi, öncelikli olarak ilgili alanlardaki güncel strateji temelli konulara dair tartışmaları okuyucu ile buluşturmayı hedeflemektedir.

Bu bağlamda hazırladığınız çalışmalarınızı bekliyoruz...

Genel yayım ilkeleri ve yazım kuralları için:

www.ktu.edu.tr/sam/protokol

Dergiye yazı göndermek için:

suna.ersavaskavanoz@ktu.edu.tr

**KARADENİZ
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ**
Stratejik Araştırma Merkezi

SAM

**KARADENİZ
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ**
Stratejik Araştırma Merkezi

SAM

PROTOKOL

PROTOKOL

2024 | YIL 5 SAYI 1

KARADENİZ TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
STRATEJİK ARAŞTIRMA
MERKEZİ DERGİSİ

**Yerel Yönetimlerde Hesap Verebilirlik:
Sorunlar ve Çözümler**

Nur Şat

**Ortak “Tehlike” Etkisinde İkili İlişkiler:
Ermenistan-Yunanistan İlişkileri ve Türkiye**

Timuçin Arslan

**Kamu Yönetiminin Demokratikleştirilmesi
Yolunda Kamu Denetçiliği Kurumu**

Hatun Korkmaz

**21. Yüzyılda Barış Çalışmalarının
Önemini Anlayabilmek**

Nükhet Güntay